

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО
ВІДДІЛЕННЯ

«18» травня 2023 року

№ 60/44-р/к

справа № 216/60/66-рп/к.22

м. Київ

*Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Томашівська сільська рада в особі її виконавчого комітету (надалі –Томашівська сільрада, Сільрада) не провела конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади.

Зазначена бездіяльність Сільради в особі її виконавчого комітету замінила власні досягнення суб'єкта господарювання, як джерело здобуття ними переваг у конкуренції, на дію зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів недопускається, а суб'єкти господарювання втрачають мотивацію до змагання на ринку, та, як наслідок, може призвести до підвищення витрат споживачів, зменшення якості послуг, що ними надаються, тощо.

За результатами розгляду справи № 216/60/66-рп/к.22 така бездіяльність Томашівської сільської ради в особі її виконавчого комітету кваліфікована як порушення, передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентної бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади.

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 216/60/66-рп/к.22 про порушення Томашівською сільською радою в особі її виконавчого комітету законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене Законом України «Про захист економічної конкуренції», та подання Другого відділу досліджень і розслідувань від 10.04.2023 № 60-03/66п з попередніми висновками у зазначеній справі,

ВСТАНОВИЛА:

- (1) Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) керуючись положеннями пункту 1 статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснювало державний контроль за дотриманням виконавчими комітетами/органами сільських, селищних рад у межах Київської, Житомирської, Черкаської та Чернігівської областей законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання,

виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції на ринках надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.

- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 13.10.2022 № 60/66-рп/к розпочато розгляд справи № 216/60/66-рп/к.22 за ознаками вчинення Томашівської сільрадою порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської громади.
- (3) Листом від 14.10.2022 № 60-02/3218 Відділення надіслало Сільраді копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 13.10.2022 № 60/66-рп/к про початок розгляду справи № 216/60/66-рп/к.22. Вказаний лист Томашівській сільраді вручений 29.10.2022.
- (4) З метою всебічного та об'єктивного розгляду порушеного питання, Відділенням було направлено листи про надання інформації до Сільради від «*Інформація, доступ до якої обмежено*» та від «*Інформація, доступ до якої обмежено*».
- (5) Листом від 11.04.2023 № 60-02/1713 Томашівській сільраді було направлено Подання з попередніми висновками у справі № 216/60/66-рп/к.22. Вказаний лист Сільраді вручений за довіреністю 18.04.2023.

2. Відповідач

- (6) Відповідачем у справі є Томашівська сільська рада Фастівського району Київської області («*Інформація, доступ до якої обмежено*»), який є органом місцевого самоврядування. Основний вид діяльності: 84.11 Державне управління загального характеру.
- (7) Виконавчий комітет Томашівської сільської ради є структурним підрозділом сільської ради та діє в її складі, але не є окремою юридичною особою.
- (8) Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи (частина третя статті 140 Конституції України).
- (9) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (10) Отже, Томашівська сільська рада Фастівського району Київської області в особі її виконавчого комітету є органом місцевого самоврядування.
- (11) Повноваження та порядок діяльності сільської ради визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (12) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

3. Обставини справи

- (13) Згідно з частиною першою статті 25 Господарського кодексу України держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару і при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару на ринку.
- (14) Організація поводження з відходами, вивезення побутових відходів врегульовано Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318) (надалі – Правила № 1070), Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» (надалі – Порядок № 1173).
- (15) Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, яка діяла до 01.05.2021) виключно на, пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (16) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку.
- (17) Згідно з підпунктом 23 пункту «а» частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (18) Відповідно до підпункту 6 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать вирішення питань поводження з побутовими відходами, знешкодження та захоронення трупів тварин.
- (19) Статтею 1 Закону України «Про відходи» визначено, зокрема, що:
- побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;
 - послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування;

- послуги з поводження з побутовими відходами - послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.

- (20) Відповідно до статті 9 Закону України «Про відходи» суб'єктами права власності на відходи є громадяни України, іноземці, особи без громадянства, підприємства, установи та організації усіх форм власності, територіальні громади, Автономна Республіка Крим і держава. Територіальні громади є власниками відходів, що утворюються на об'єктах комунальної власності чи знаходяться на їх території і не мають власника або власник яких невідомий (безхазяйні відходи). Держава є власником відходів, що утворюються на об'єктах державної власності чи знаходяться на території України і не мають власника або власник яких невідомий (крім відходів, зазначених у частині другій цієї статті), а також в інших випадках, передбачених законом. Від імені держави управління відходами, що є державною власністю, здійснюється Кабінетом Міністрів України відповідно до закону. Суб'єкти права власності володіють, користуються і розпоряджаються відходами в межах, визначених законом.
- (21) Згідно з пунктом «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.
- (22) Частина друга статті 35¹ Закону України «Про відходи» зазначає, що власники або наймачі, користувачі, у тому числі орендарі, джерел утворення побутових відходів укладають договори з виконавцем послуг з вивезення побутових відходів, здійснюють оплату послуг з поводження з побутовими відходами та забезпечують роздільне збирання побутових відходів.
- (23) Механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з поводження з побутовими відходами у містах, селищах і селах визначено Правилами № 1070.
- (24) Відповідно до пункту 3 Правил № 1070 послуги з поводження з побутовими відходами надаються суб'єктам господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.
- (25) Відповідно до пункту 4 Порядку № 1173 підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад».
- (26) Критерії відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам визначено додатком 1 до Порядку № 1173.
- (27) Згідно з пунктами 30-31 Порядку № 1173 організатор конкурсу протягом не більш як п'яти робочих днів з дня проведення конкурсу вводить у дію відповідним актом, який оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті, рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги, але не менш як п'ять років.

- (28) Таким чином, виконавчі комітети/органи сільської, селищної, міської ради є організаторами конкурсу та на конкурсних засадах повинні визначати виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.
- (29) З переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів після прийняття конкурсною комісією рішення укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.
- (30) Відповідно до частин третьої статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (31) Згідно з частиною третьою статті 25 Господарського кодексу України уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.
- (32) Враховуючи вищезазначене, орган місцевого самоврядування в особі виконавчих комітетів/органів сільської, селищної, міської ради зобов'язаний ініціювати процеси підготовки до проведення конкурсів, розробку конкурсних документацій та проведення конкурсів на визначення виконавців послуг із вивезення побутових відходів на конкурсних засадах в межах певної території населеного пункту.
- (33) Слід зазначити, що конкурс по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати якісне надання послуг за прийнятними цінами.
- (34) Ринок надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у територіальних межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади не може функціонувати без визначених у встановленому законодавством порядку (конкурсному відборі) виконавців відповідної послуги.
- (35) Потенційним конкурентами на ринку послуг з вивезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази відносяться сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів. Також, конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, які можуть увійти на ринок з метою надання послуг з вивезення побутових відходів та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів.
- (36) Відповідно до пункту 3 Порядку № 1173 учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (37) При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок № 1173 не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.
- (38) Відповідно до інформації, розміщеної за посиланням <https://gromada.info/gromada/tomashivska/>, Томашівська сільська територіальна громада Фастівського району Київської області створена 30.06.2019 року. У складі громади 17 населених пунктів. Чисельність населення громади 5298 осіб.

- (39) Відповідно до листа Сільради від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (вх. Відділення від 02.01.2023 № 60-01/27) (надалі – Лист №02-20/1304) в структурі місцевого самоврядування Томашівської сільради виконавчий комітет відповідної ради **не утворений як окрема юридична особа.**
- (40) Листом від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (вх. Відділення від 12.09.2022 № 60-01/1530) (надалі – Лист 02-20/872) Сільрада повідомила, що на території Томашівської сільської ради здійснює діяльність з надання житлово-комунальних послуг комунальне підприємство «ЗЛАГОДА» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (надалі – КП «ЗЛАГОДА»).
- (41) Відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань видами діяльності вищевказаного комунального підприємства є 43.21 Електромонтажні роботи, 43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування, 79.11 Діяльність туристичних операторів, 79.90 Надання інших послуг бронювання та пов'язана з цим діяльність, 81.10 Комплексне обслуговування об'єктів, 36.00 Забір, очищення та постачання води, **38.11 Збирання безпечних відходів**, 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель.
- (42) Згідно з інформацією, зазначеною у Листі 02-20/872, інші суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади відсутні. Конкурси на визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах громади, відповідно до норм Порядку № 1173 **не проводилися** і договори з відповідним переможцями не укладалися.
- (43) Рішенням виконавчого комітету Томашівської сільської ради від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про визначення виконавця житлово-комунальних послуг для населення Томашівської сільської ради об'єднаної територіальної громади» КП «ЗЛАГОДА» було визначено з *«Інформація, доступ до якої обмежено»* єдиним виконавцем з централізованого вивозу сміття в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади.
- (44) Рішенням виконавчого комітету Томашівської сільської ради від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про встановлення тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів на території Томашівської сільської територіальної громади» були встановлені тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади згідно з додатком.
- (45) Листом *«Інформація, доступ до якої обмежено»* Сільрада повідомила, що Томашівська сільська територіальна громада складається з 17 сільських населених пунктів. Послуги з вивезення твердих побутових відходів надаються в усіх населених пунктах, які входять до складу Томашівської сільської територіальної громади.
- (46) Тобто, КП «ЗЛАГОДА» було визначено єдиним виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктах Томашівської сільської територіальної громади без проведення конкурсу відповідно до норм Порядку № 1173 у період з 01.01.2020 по 23.12.2022 (відповідь Сільради на лист про надання інформації Відділення).
- (47) Оскільки Томашівською сільрадою в особі її виконавчого комітету не було ініційовано процес підготовки та проведення конкурсів з визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів, суб'єкти господарювання, які могли

б надавати відповідні послуги на території населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади були позбавлені такої можливості.

- (48) У зв'язку з цим, підприємства, установи, організації усіх форм власності у сфері поводження з побутовими відходами, зокрема із сусідніх територіальних громад, не мали можливостей надавати відповідні послуги на підставі укладених з організатором договорів. Така бездіяльність Томашівської сільради в особі її виконавчого комітету створює бар'єри іншим суб'єктам господарювання щодо вступу на ринок послуг з вивезення побутових відходів на території населених пунктів сільської територіальної громади, що свідчить про недотримання Томашівською сільрадою в особі її виконавчого комітету конкурентних засад під час виконання самоврядних повноважень на підставі положень статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статті 16 Закону України «Про відходи».
- (49) Щодо доводів Томашівської сільради про те, що в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади відсутні інші суб'єкти господарювання, окрім КП «ЗЛАГОДА», які здійснюють діяльність з вивезення твердих побутових відходів в межах громади, Відділення зазначає, що у разі визначення КП «ЗЛАГОДА» виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів за результатом конкурсу з одним учасником – Сільрада в особі виконавчого комітету мала б укласти договір на надання відповідних послуг строком на 12 місяців (абзац другий пункту 30 Порядку № 1173), а наступного року знову оголосити конкурс. За відповідний час на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів могли б відбутися зміни й інші суб'єкти могли б вийти на відповідний ринок в територіальних межах Томашівської сільської територіальної громади лише через конкурс, отже, у разі проведення Томашівською сільрадою в особі її виконавчого комітету відкритого та публічного конкурсу відповідно до вимог законодавства, Правил № 1070 та Порядку № 1173, інші суб'єкти господарювання могли б стати учасниками цього конкурсу та запропонувати послуги вищої якості та за конкурентною ціною.
- (50) За наявною у Відділенні інформацією, отриманою з відкритих джерел, таких як офіційні майданчики державних тендерів Prozorro та аукціони Prozorro на території Київської області на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, зокрема, на території сусідніх з Томашівською сільською територіальною громадою громад здійснюють діяльність наступні суб'єкти господарювання:
- Товариство з обмеженою відповідальністю «КРАМАР ЕКО» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить господарську діяльність, зокрема, **38.11 Збирання безпечних відходів**, 38.21 Оброблення та видалення безпечних відходів. Відповідний суб'єкт господарювання вказує, що спеціалізується на вивозі побутового сміття від замовника в Києві та Київській області на полігони для захоронення відходів, сортувальні станції або сміттєспалювальний завод, відповідна інформація, розміщеною за посиланням <https://kramar-eko.com.ua/uk/pobutove-smittya/>;
 - Товариство з обмеженою відповідальністю «СЕЛТІК» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить господарську діяльність, зокрема, **38.11 Збирання безпечних відходів**, 38.21 Оброблення та видалення безпечних відходів, 39.00 Інша діяльність щодо поводження з відходами. Відповідний суб'єкт господарювання вказує, що займається вивезенням твердо-побутових відходів по Києву та Київській області, відповідна інформація, розміщеною за посиланням <http://www.umwelt.com.ua/services/>

%D0%B2%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B2/;

- Комунальне підприємство Фастівської міської ради «ФАСТИВСЬКА ЖИТЛОВО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНА КОНТОРА» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить господарську діяльність, зокрема, **38.11 Збирання безпечних відходів;**
 - Комунальне підприємство «ФАСТИВСЬКИЙ КОМБІНАТ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань провадить господарську діяльність, зокрема, **38.11 Збирання безпечних відходів.**
- (51) Отже, ринок послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Київської області, з огляду на наявну кількість учасників, є потенційно конкурентним. Проте, з огляду на законодавчі особливості набуття статусу виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів у визначених територіальних межах, реалізація конкурсного відбору серед діючих учасників відповідного ринку в межах окремих територіальних громад має здійснюватися саме органами місцевого самоврядування шляхом проведення конкурсів, відповідно до норм Порядку № 1173.
- (52) При цьому, зазначена бездіяльність Томашівської сільради в особі її виконавчого комітету створила умови, коли КП «ЗЛАГОДА» було визначено виконавцем житлово-комунальних послуг для населення Томашівської сільської територіальної громади, а саме, виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів, не завдяки конкурентній боротьбі та власним досягненням, а внаслідок адміністративного рішення органу місцевого самоврядування відповідної громади.
- (53) Отже, бездіяльність Томашівської сільради в особі її виконавчого комітету, яка полягала у відсутності процесів ініціації, підготовки та проведення конкурсів на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади призвела до порушення умов конкуренції між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.
- (54) Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактору розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників.
- (55) Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринках житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг.
- (56) Таким чином, бездіяльність Томашівської сільської ради в особі її виконавчого комітету, яка полягала в не проведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади, є порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади.

4. Правова кваліфікація дій відповідача та висновки у справі

4.1. Антиконтурентні дії Відповідача

- (57) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України. Статтею 42 Конституції України передбачено, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускається неправомірне обмеження конкуренції.
- (58) Відповідно до частини третьої статті 18 Господарського кодексу України органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки з цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони чи інших загальносуспільних інтересів.
- (59) Виконання органами місцевого самоврядування обов'язку щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, без впливу зовнішніх чинників, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (60) Недотримання зазначених принципів призводить до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- (61) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (62) Таким чином, бездіяльність Томашівської сільської ради в особі її виконавчого комітету, яка полягала в не проведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади є антиконкурентною.

4.2. Негативний вплив на конкуренцію

- (63) При цьому, зазначена бездіяльність Сільради в особі її виконавчого комітету замінила власні досягнення суб'єкта господарювання, як джерело здобуття ними переваг у конкуренції, на дію зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів недопускається, а суб'єкти господарювання втрачають мотивацію до змагання на ринку, та, як наслідок, може призвести до підвищення витрат споживачів, зменшення якості послуг, що ними надаються, тощо.
- (64) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність

органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

- (65) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (66) *Таким чином, бездіяльність Томашівської сільської ради в особі її виконавчого комітету, яка полягала в не проведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади є порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади.*

5. Заперечення відповідача та їх спростування

- (67) На подання про попередні висновки у справі № 216/60/66-рп/к.22 листом від **«Інформація, доступ до якої обмежено»** (вх. Відділення від 01.05.2023 № 60-01/1472) Сільрада надала відповідь на подання з попередніми висновками у зазначеній справі та повідомила наступне.
- (68) Томашівська сільська рада підтримує подання з попередніми висновками у зазначеній справі із зауваженням щодо встановлення більш тривалого, ніж визначеного в поданні строку, – не двомісячного, а **трьохмісячного строку**.
- (69) Одночасно, Сільрада у вищевказаному листі не навела будь-яких підстав щодо збільшення строку, необхідного для припинення порушення, вказаного в пункті 66 цього рішення, до **трьох місяців** з дати отримання рішення у справі № 216/60/66-рп/к.22.
- (70) Продовження строків припинення порушень та виконання рішень адміністративних колегій органів Антимонопольного комітету України належить до дискреційних повноважень органів Антимонопольного комітету України.
- (71) Отже, законодавство не наділяє правом органи місцевого самоврядування на власний розсуд вирішувати питання щодо форми та строків припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, оскільки відповідні питання належать до компетенції адміністративних колегій органів Антимонопольного комітету України.

6. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення у справі

- (72) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться висновок адміністративної колегії Відділення про те що бездіяльність Томашівської сільської ради в особі її виконавчого комітету, яка полягала в не проведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади є порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської

сільської територіальної громади.

- (73) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Враховуючи наведене та керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (зі змінами), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати бездіяльність Томашівської сільської ради в особі її виконавчого комітету (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**), яка полягала в не проведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади.

2. Зобов'язати Томашівську сільську раду в особі її виконавчого комітету (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) у двомісячний строк з дати отримання рішення у справі припинити порушення, вказане у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, шляхом проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах населених пунктів Томашівської сільської територіальної громади відповідно до вимог Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова адміністративної колегії -
голова відділення

О. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ